

Strijd voor zorg beloond Cao VVT trendbreuk

Na maanden van acties, onderhandelingen én een kort geding, is in januari de nieuwe cao verpleeg-, verzorgingshuizen en de thuiszorg (VVT) in werking getreden. Een bodemtarief in de thuiszorg en terugdringen van verdergaande flexibilisering in de zorg betekenen een trendbreuk.

Hoe hij terugkijkt op de cao-campagne? Op het gezicht van kaderlid Martien Wijnen verschijnt een brede lach: “Ik ben vreselijk trots op al die collega’s die in beweging kwamen en de strijd om goede zorg aangingen. Op het hoogtepunt van de campagne werd op bijna 300 plaatsen actie gevoerd. 25 jaar geleden gebeurde dat voor het laatst. Als een veenbrand sloegen de acties in de thuiszorg over op de verpleeg- en verzorgingshuizen. Er ontstond heel veel reuring door alle werkonderbrekingen, bezettingen en manifestaties. Ook de publieke opinie en de overheid zetten de werkgevers onder druk.”

Trendbreuk

De nieuwe cao VVT die FNV Zorg & Welzijn en andere bonden na maanden van acties in oktober afsloten betekent een trendbreuk. Aan verdergaande flexibilisering in de sector komt een einde doordat nuluren- en minmaxcontracten moeten worden ongezet in vaste contracten met een vast aantal uren. Ook is het verkorten van diensten niet langer mogelijk. Daarnaast is voor de thuiszorg een nieuwe loonschaal afgesproken die een minimumsalaris in de huishoudelijke thuiszorg garandeert, ‘uitgeklede’ medewerkers uiteindelijk weer terugbrengt op het oorspronkelijke salarisoniveau én dus een einde aan de *race to the bottom* maakt. Gemeenten moeten bij aanbestedingen hun inkoopbeleid baseren op dit basistarief. Voor deze laatste afspraak was in december nog een kort geding nodig. Werkgevers, verenigd in Actiz en BTN, wilden nadat met het cao-akkoord was ingestemd, de afspraken en voorwaarden voor deze salarisschaal eenzijdig alsnog aanpassen (lees: aanscherpen). De andere bonden tekenden bij het kruisje. FNV Zorg & Welzijn stapte naar de rechter, die de bond eind december in het gelijk stelde. In januari is de cao, voor algemeen verbindendverklaring, aangemeld.

Traineren

“Ik zou bijna denken dat werkgevers heel bewust na het akkoord in september de boel hebben getraineed”, zegt Martien Wijnen, lid van de onderhandelingsdelegatie en sinds 2011 betrokken bij de cao-campagne ‘Strijd voor zorg’. “Alle contracten in de thuiszorg waren op het moment dat de cao in werking trad reeds afgesloten, zodat de nieuwe salarisschaal pas in 2016 van kracht kan worden.” Maar desondanks is Wijnen tevreden met het akkoord. “We hebben de twee vorige cao’s niet getekend, maar dit akkoord betekent echt een stap in de goede richting. Vooral voor de huishoudelijke zorg waar aan loondumping een einde komt en medewerkers bij contractwisselingen hun rechten behouden. Medewerkers in de thuiszorg hebben keihard actie gevoerd, en nog steeds, en dat heeft flinke druk op de ketel gezet. Tijdens alle acties zag je mensen steeds bozer worden, niet alleen om de 29 duizend ontslagen in 2014, maar ook om de uitholling van de zorg in het algemeen.”

Behalve reparatie van de gekorte WW-rechten en een loonsverhoging van ruim 2 procent, zijn in de grootste cao (2014-2016) van Nederland ook afspraken gemaakt die de flexibilisering in de verpleging en verzorging een halt moeten toeroepen. Nulurencontracten zijn, ook volgens het sociaal akkoord, niet langer mogelijk in de zorg. Vaste contracten met een vast aantal uren, duidelijkheid over roosters en diensten en (binnen twee jaar) meer zeggenschap over werktijden en afspraken over zelfsturende teams moeten de werkdruk verminderen en de

kwaliteit van de zorg verbeteren. “Slechter dan nu kan het bijna niet”, zegt zorgmedewerker Wijnen (55). “Het doet pijn te zien hoe de kwaliteit van de zorg op veel plekken is afgedegen. In veel instellingen is te weinig vast personeel, waardoor cliënten nauwelijks vertrouwde gezichten zien. Sinds de normen voor bezetting en deskundigheid zijn losgelaten is de zorg ondermaats. Incidenten zijn structureel geworden. Bewoners krijgen niet de zorg waarvoor ze betalen.”

Continue campagne

Wijnen noemt de nieuwe cao een stap in de goede richting. De campagne voor goede zorg gaat gewoon door; het is een continu verhaal, zegt hij. “We zijn er met dit akkoord nog lang niet. Je ziet bijvoorbeeld dat medewerkers met een nuluren- of minmaxcontract er nu uitvliegen. ‘Lastige’ collega’s die hun mond open durven te doen hebben het moeilijk. Ook worden medewerkers met niveau 2 zoveel mogelijk weggesneden, omdat ze onvoldoende gekwalificeerd zouden zijn voor de zware verpleeghuis zorg. Terwijl die basale zorg complementair is aan de zorg die niveau 3 en 4 verleent. De oude normen moeten weer terug en de bond moet betrokken zijn bij de totstandkoming van bijvoorbeeld de bezettingsnormen die de staatssecretaris wil gaan vaststellen.”

Als het geld voor de zorg écht naar de zorg zou gaan, zou dat de kwaliteit voor zowel medewerkers als cliënten ten goede komen, vindt Wijnen, die al 35 jaar als leidinggevende in de sector werkt. Overhead die door fusies en schaalvergroting is ontstaan slurpt geld, weet hij. Terwijl in kosten van het verzorgend personeel wordt gesneden. “Als we de zorg weer van onderop kunnen opbouwen vanuit bewoners en met mensen die verstand hebben van zorg, omdat ze met hun poten in de modder staan, durf ik optimistisch te zijn over de toekomst. De strijd voor goede zorg gaat gewoon door. Dat zijn we aan onszelf verplicht.”